

Nordeuropa Försäkring AB

FÖRSÄKRINGSVILLKOR

ALLRISKFÖRSÄKRING - FÖRETAG

ALL:2

FÖRSÄKRINGSGIVAREN ANGES I FÖRSÄKRINGSBREVET

Innehåll	sid
I EGENDOMSFÖRSÄKRING	
1 Vad försäkringen gäller för	3
2 Vem försäkringen gäller för	3
3 När försäkringen gäller	3
4 Var försäkringen gäller	3
5 Försäkringsbelopp. Försäkrad egendom	3
6 Begränsningar	4
7 Undantag	6
8 Maskinförsäkring	7
9 Skadevärderingsregler	8
10 Ersättningsregler	11
11 Självrisk	12
12 Säkerhetsföreskrifter	13
II AVBROTTSFÖRSÄKRING	
1 Vem försäkringen gäller för	17
2 När försäkringen gäller	17
3 Försäkrade skadehändelser	17
4 Försäkrat intresse	17
5 Försäkringsbelopp	17
6 Skadevärderingsregler	17
7 Ersättningsregler	19
8 Självrisk och karenss	20
9 Säkerhetsföreskrifter	20
III ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER OCH DEFINITIONER	
1 Försäkringsavtalet	21
2 Uppsägning av försäkringsavtalet	21
3 Premiebetalning	21
4 Upplyningsplikt och riskökning	22
5 Säkerhetsföreskrifter och påföljd vid åsidosättande	22
6 Allmänna undantag	23
7 Åtgärder vid skada	24
8 Skadereglering	25
9 Tidpunkt för betalning av ersättning	27
10 Dubbelförsäkring	27
11 Force Majeure	28
12 Återkrav	28
13 Försäkringsavtalslagen	28
14 Ansvarsfördelning mellan försäkringsgivarna	28
Definitioner – Förklaringar	29

I EGENDOMSFÖRSÄKRING

1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning lämnas, med nedanstående begränsningar och undantag, för plötslig och oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom. Försäkringen avser endast sådan skada som består i att egendomens värde minskas eller går förlorat.

2 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av eller ombud för försäkrad egendom. Försäkringen gäller dessutom för egendom som försäkringstagaren på annat sätt ansvarar för, under förutsättning att ägaren inte har rätt till skadeersättning genom egen försäkring.

3 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen varit i kraft.

4 Var försäkringen gäller

4.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller för försäkrad egendom inom försäkringsställe som angetts i försäkringsbrevet.

4.2 På annan plats

Försäkringen gäller för försäkrad egendom som förvaras på annan plats än inom angivet försäkringsställe, dock med högst 10 basbelopp.

4.3 Under transport

Försäkringen gäller subsidiärt för skada under landtransport mellan försäkringsställen inom Europa med försäkringstagarens egna, hyrda eller leasade fordon, dock med högst 10 basbelopp.

5 Försäkringsbelopp. Försäkrad egendom

Försäkringen gäller med i försäkringsbrevet angivna försäkringsbelopp.

Försäkringen gäller som flytande försäkring inom respektive i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe.

Försäkringen för byggnader*, maskinerier* och varor* är helvärdesförsäkring*.

I övrigt gäller förstariskförsäkring*.

5.1 Fribelopp

Försäkringen omfattar – även om detta inte angivits i försäkringsbrevet – följande egendom intill högst nedan angivna belopp.

- Varor bestående av stöldbegärlig* egendom under förutsättning att objekttypen Varor är försäkrad 0,2 basbelopp
- Ritningar och arkivalier samt datamedia* 2 basbelopp
- Pengar och värdehandlingar*
 - förvarade på försäkringsstället i låst värdeskåp enligt minst standard SS 3150 1 basbelopp
 - förvarade på annat sätt på försäkringsstället 0,2 basbelopp
 - vid rån och överfall 2 basbelopp
- Kundens egendom*, dock ej pengar och värdehandlingar eller stöldbegärlig egendom 2 basbelopp
- Förhyrd lokal som försäkringstagaren enligt kontrakt är skyldig att svara för 1 basbelopp
- Arbetstagares egendom* intill högst för varje arbetstagare 0,2 basbelopp
- Skylt 1 basbelopp
- Trädgård och tomt* då försäkringen omfattar byggnad 5 basbelopp
-

5.2 Investering och prisändring

Det vid försäkringsårets början gällande försäkringsbeloppet för helvärdesförsäkrade byggnader och maskinerier anses därefter vid varje tidpunkt höjt med det belopp, varmed den försäkrade egendomens värde ändrats genom dels investering, dels prisändring.

Sådan värdestegring begränsas dock för varje försäkringsställe under försäkringsåret till 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp.’

6 Begränsningar

6.1 Naturskador

För skada genom förskjutning eller sättning i mark eller grundkonstruktion, jordskred, ras, lavin, jordskalv eller liknande naturskada är ersättningen begränsad till 150 basbelopp per skadetillfälle.

6.2 Vätskeskada

För skada genom utströmmande vätska är ersättningen begränsad till MSEK 5 för annan vätskeutströmning än

- vatten från ledningssystem med därtill anslutna anordningar
- vattenånga eller vätska från ledningssystem eller anordningar för lokaluppvärmning
- vatten från utrymme, som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med isolering avsedd att förhindra utströmning
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

6.2.1 Nederbörd

För skada genom vatten som till följd av regn eller snösmältning trängt ut ur avloppsledning är ersättningen begränsad till totalt MSEK 5 för försäkringsperioden.

Försäkringen gäller dock inte för skada genom

- vatten som till följd av nederbörd på annat sätt kommit in i byggnad
- vatten som till följd av högvatten trängt ut ur avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnad.

6.3 Montage

Sammanlagd ersättningsskyldighet för annan skada än brand i samband med montering, demontering, transport eller förflyttning inom försäkringsstället och därav föranledda följdskador är vid varje skadetillfälle begränsad till högst MSEK Denna begränsning gäller inte för skada i samband med egendomens normala underhåll på försäkringsstället.

6.4 Rån

För skada genom rån* är ersättningen begränsad till MSEK 5 per skadetillfälle.

6.5 Glas

För skada på glas* är ersättningen begränsad till MSEK 5 per skadetillfälle.

6.6 Låsändringar

Låsändringar till följd av att nyckel eller låskod förkommit ersätts med upp till 10 basbelopp. Ersättningen förutsätter att nyckel eller kod som förvarats i värde skåp* hos försäkringstagaren eller dennes ombud stulits i samband med inbrott. Även låsändringar till följd av att nyckel eller kod förkommit vid rån ersätts med upp till 10 basbelopp.

6.7 Datamedia

Förlust av information på datamedia ersätts med normala kostnader inom försäkringsbeloppet förutsatt att förlusten är en direkt följd av en ersättningsbar fysisk skada på annan egen dom än datamedia. Förutsättning för att ersättning skall lämnas är vidare att säkerhetskopia finns dokumenterad och förvarad, för att på Försäkringsgivarens begäran, av försäkringstagaren kunna företes efter inträffad skada.

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs för att återställa den information som förlorats och är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

Datainformation

Med normala kostnader avses kostnader för

- återställande av data från säkerhetskopior, inbegripet manuell inmatning av data där sådan erfordras
- återställande av system-, standard- och applikationsprogram från säkerhetskopia,

dock beaktas inte de kostnader som

- avser avlägsnande av programfel eller ändringar av program när program återställs eller ersätts
- orsakats av att information inte kan återskapas
- avser rättning av felaktiga av användare manuellt registrerade data » avser merkostnad genom arbete på övertid.

Programlicenser

Med normala kostnader avses kostnader för ny programlicensavgift om försäkringstagaren enligt användaravtal med leverantör/konstruktör åtagit sig att svara för förlorat hårdvarulås.

7 Undantag

7.1 Skada genom

Försäkringen gäller inte för skada genom

- vulkanutbrott
- dammgenombrott
- översvämning (se dock 6.2.1 Nederbörd)
- fukt, röta, mögel, svamp eller vätska – som ej beror på vätska från ledningssystem med därtill anslutna anordningar
- skadedjur, insekter, bakterier, virus eller smittoämnen
- sprängningsarbete
- stöld, bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott
- smälta
- ändring av temperatur eller luftfuktighet till följd av fel i automatisk klimatanläggning.

7.2 Skada genom

Försäkringen gäller inte heller för skada genom åskslag eller annat plötsligt och oförutsett elfenomen på elektrisk utrustning vars inkommande eller utgående spänning överstiger 400 V.

7.3 Skada på

Försäkringen gäller inte för skada på

- maskinerier
- murverk, inmurning eller infodring

såvida inte egendomen skadats genom brand, explosion, åskslag, elfenomen eller plötslig och oförutsedd påverkan utifrån, förutsatt att skadehändelsen inte är undantagen i 7.1 eller 7.2 ovan. Se även 8 Maskinförsäkring (Tilläggsavtal).

7.4 Skada på

Försäkringen gäller inte heller för skada på

- varor, produkter i arbete, inklusive kunders egendom, om skadan beror på fel i konstruktion, råd eller anvisning, fel i beräkningar eller beskrivningar, material fel eller felaktigt utförd bearbetning, tillverkning, montering, reparation, förvaring eller annan hantering
- motordrivna fordon (motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon) och släpfordon till dessa
- luftfartyg, svävare, hydrokopter, segel- eller maskindrivna skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller byggnads verk under bogsering till sjöss

- mobilkranar, tornsvängkranar, gräv-, schakt-, väg- och pålningsmaskiner
- sådana delar av maskinfundament, byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande jord- eller vattenyta
- egendom som försäkringstagaren hyr ut eller leasar ut, om annat inte särskilt angivits i försäkringsbrevet.

7.5 Skada som består i

Försäkringen gäller inte för skada till den del den består i kontamination.

8 Maskinförsäkring - Särskilt avtal krävs

Tillägg för Maskinförsäkring ingår endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet och kan omfatta objekttypen maskinerier eller fastighetsmaskiner.

Med fastighetsmaskiner avses

- system för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas och elektricitet
- hissanläggning, rulltrappa eller annan anläggning för personbefordran
- tvätt-, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk i fastigheten
- manöverorgan till maskinellt manövrerad port
- sopsuganläggning.

Tillägg för Maskinförsäkring innebär att undantagen enligt 7.2 och 7.3 ovan upphävs.

8.1 Undantag

8.1.1 Undantagna skadehändelser

Ersättning lämnas inte för skada genom sönderfrysning av förbränningsmotor eller till densamma hörande kylsystem.

Ej heller lämnas ersättning för skada

- som består i förslitning, förbrukning, korrosion* (t ex rost eller frätning), kavitation*, beläggning eller avsättning
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering

-

8.1.2 Undantagen egendom

Ersättning lämnas inte för skada på

- brunn och simbassäng
- elpatron i värmepanna eller varmvattenberedare
- rökgång, fundament, murverk, inmurning eller infodring.
- förbrukningsmaterial, formar och utbytbara verktyg

9 Skadevärderingsregler

Vid skada på egendom beräknas skadebeloppet enligt nedan angivna regler.
Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

9.1 Värdering av skada på byggnad

9.1.1 Byggnad som återställs

Om återställande* sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnad med samma utförande, men på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Om återställande sker på annan plats får skadekostnaden inte överstiga vad det skulle kostat att återställa den skadade byggnaden på samma grund.

Återställandekostnaden minskas med den värdeökning som kan uppstå till följd av sådan förhöjd ändamålsenlighet som har annan orsak än ändrad belägenhet.

Återställandet måste ske senast inom två år från skadedagen. Sker det senare på grund av hinder, som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen.

I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t ex reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Kan utan väsentlig olägenhet återställande ske i samband med normalt underhåll värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaden.

9.1.2 Byggnadens värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om byggnaden minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet* vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet.

9.1.3 Installationens värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om till byggnaden hörande installation – såsom hiss, värmepanna, system för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas eller elektricitet – minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan på sådan installation till kostnaden för återställande, dock högst till installationens på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värde. Detta gäller oberoende av värdeminskningen för byggnaden i övrigt. Varje föremål och varje ledningssystem bedöms för sig.

9.1.4 Ytbeläggning eller skorsten med eftersatt underhåll

Vid skada på ytbeläggning – t ex målning, tapetsering, tak-, vägg- eller golv beklädnad (inkl eventuell våtisolering) - eller skorsten, vars underhåll före skadan var uppenbart eftersatt, görs avdrag för härigenom uppkommen värdeminskning.

9.1.5 Duk i plasthall eller tält

Skada på duk i plasthall eller tält värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet*.

9.1.6 Annan byggnad anskaffas

Anskaffas inom två år annan byggnad för samma ändamål i stället för den skadade, värderas skadan enligt 9.1.1, varvid dock den ökning i värde som kan uppstå genom avvikelse i användbarhet och belägenhet skall avdras.

9.1.7 Byggnaden återställs inte och annan byggnad anskaffas inte

Återställs inte den skadade byggnaden eller anskaffas inte annan byggnad för samma ändamål inom två år, värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

9.1.8 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av byggnad hindras på grund av lag eller myndighets före skrift, är den försäkrade även berättigad till ersättning – restvärdesersättning – för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde. Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsgivarens anvisningar och på Försäkringsgivarens bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnad inte kan användas.

9.2 Värdering av skada på maskinerier

9.2.1 Maskinerier som återställs, nyanskaffningsvärde

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål, återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Återställandet måste ske snarast inom två år.

I skadekostnaden skall inte inräknas merkostnad som föranleds av reparation på övertid eller som uppkommit därigenom att transport skett på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan skall inte inräknas.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid värderingen skälig hänsyn tas till detta.

9.2.2 Maskinerier, som återställs, med värde mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om föremålet minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet.

9.2.3 Maskinerier som inte återställs

Återställs inte det skadade föremålet inom två år, värderas skadan till skillnaden mellan föremålets dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

9.3 Speciella regler för viss angiven egendom

9.3.1 Kompressor, värmepump

Vid beräkning av dagsvärdet på kompressor och värmepump skall avdrag för värdeminskning göras med 10 % per år av nyanskaffningsvärdet. För de två första åren efter installationsåret görs dock inget avdrag. Avskrivningen är maximerad till 80 %.

9.3.2 Dator, motordrivet fordon m m

Skada på följande föremål värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet

- dator, äldre än 1 år, med tillhörande utrustning

- motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) och släpfordon till dessa
- skogsmaskin, t ex processor eller fällare
- för byggnads- och anläggningsverksamhet avsedd maskin, panna, skjul och bod
- duk i plasthall eller tält.

9.3.3 Elektrisk utrustning

Vid skada på lindningar – och på grund härav uppkomna skador på plåtar till elektrisk utrustning – värderas skadan till kostnaden för återställande med avdrag för värdeminskning.

Vid beräkning av skadeersättningen skall för elektriska motorer, generatorer och transformatorer avdrag göras för värdeminskning på lindningarnas och plåtarnas återställandekostnad (dvs kostnaderna för ut- och inmontering, transport, material och arbete) med

- 5 % per år för motorer
- 4 % per år för generatorer
- 3 % per år för transformatorer

räknat från den tidpunkt som för

- motorer börjar 10 år
- generatorer och transformatorer börjar 15 år efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Avskrivningen är maximerad till 80 %.

Om driftsförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentligt snabbare takt än vad som ovan angetts, skall detta beaktas genom att procentsatsen ökas och/eller tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

9.4 Värdering av skada på varor

9.4.1 Varor, för försäljning

Varor som den försäkrade anskaffat för försäljning värderas till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya varor av samma slag. Har varornas värde före skadan nedgått på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn härtill.

9.4.2 Varor, egen tillverkning

Varor som den försäkrade tillverkat eller haft under tillverkning värderas till tillverkningskostnaderna – direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverkningsomkostnader och administrationskostnader – vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket egendomen då hade kunnat försälas.

9.4.3 Varor sålda och leveransfärdiga

Varor sålda och färdiga för leverans skall – i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor – värderas till det avtalade försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader.

9.5 Ritningar, arkivalier och datamedia

Skadan värderas till de normala kostnader som inom två år nedläggs för att återställa den förlust av för verksamheten nödvändig information som uppkommit genom skadan, se dock begränsningar enligt 6.7.

Med arkivalier avses endast sådana ritningar, register eller kartotek som inne håller information, som med nödvändighet måste återskapas vid skada.

9.6 Värdehandlingar

Skadan värderas till de normala kostnader som inom två år nedläggs på återställandet.

9.7 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den objekttyp egendomen tillhör, exempelvis maskinerier respektive varor.

9.8 Värdering av skada på arbetstagares egendom

Arbetstagares egendom som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt kollektivavtalets regler.

Arbetstagares egendom i övrigt värderas enligt försäkringsbolagens norm för hemförsäkring.

9.9 Formar, modeller och mönster

Skada på modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster värderas till de normala kostnader, som inom två år läggs ned på att återställa föremålen.

Inaktuella föremål värderas dock till högst 25 % av kostnaden för återställandet.

10 Ersättningsregler

Skada värderas enligt värderingsreglerna i 9 och ersätts enligt följande regler.

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast lämna ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

10.1 Helvärdesförsäkring

Full försäkring vid helvärdesförsäkring föreligger om försäkringsbeloppet motsvarar minst det belopp som beräknas enligt 9. Föreligger full försäkring ersätts uppkommen skada i dess helhet intill försäkringsbeloppet med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt.

10.1.1 Belopp för byggnad och maskinerier

För byggnad och maskinerier skall beloppet motsvara egendomens nyanskaffningsvärde vid skadetillfället.

10.1.2 Belopp för varor

För varor skall beloppet motsvara varornas värde vid skadetillfället enligt värderingsreglerna i 9.4.

10.2 Gemensamt försäkringsbelopp

Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera föremål men lägre än föremålets sammanlagda värde, ersätts vid skada på sådant föremål endast så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och detta värde.

Denna regel gäller i tillämpliga delar även för räddnings- och röjningskostnader.

10.3 Underförsäkring

Föreligger inte full försäkring – underförsäkring – ersätts endast så stor del av skadan som försäkringsbeloppet utgör av det belopp som beräknas enligt 9.

Vid underförsäkring görs motsvarande reducering för räddnings- och röjningskostnader.

10.4 Röjningskostnad m m

Försäkringen ersätter enligt följande regler kostnader för röjning efter ersättningsbar skada på försäkrad egendom.

Utöver försäkringsbeloppet ersätts kostnader för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering enligt följande

- vid skada genom varor lämnas ersättning med högst 20 % av varornas värde vid skadetillfället, dock högst 30 basbelopp
- vid förorening av eller annan inverkan på sjö eller annat vattenområde eller grundvatten lämnas ersättning med högst 10 basbelopp.

Vid skada enligt 6.1 Naturskador är den sammanlagda ersättningen för skada, avbrott och röjning begränsad till 150 basbelopp.

Föreligger underförsäkring reduceras ersättningen, se 10.3.

10.5 Förstariskförsäkring

Gäller försäkringen på första risk ersätts uppkommen skada inklusive röjningskostnader intill försäkringsbeloppet med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt.

10.6 Högsta ersättningsbelopp, arbetstagares egendom

Vid skada lämnas ersättning till arbetstagare med högst 0,2 basbelopp per arbetstagare eller med det högre belopp som kan finnas angivet i respektive kollektivavtal.

10.8 Ersättningsbestämmelser i övrigt

Försäkringsgivaren har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdesskatten för den som är redovisningsskyldig för sådan skatt.

Försäkringsgivaren är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom för vilken ersättning utgetts till rätta skall egendomen snarast ställas till Försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

Skadad egendom ersätts högst med för återställandet nedlagd kostnad om inte annat framgår av vad som ovan sagts.

I samband med egendomsskada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för egendomsskada genom att försäkrad egendom vid skäligen räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte om gottgörelse kan erhållas av allmänna medel.

11 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet, beräknat enligt 9, ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. Lägsta självrisk för försäkringen anges i försäkringsbrevet (grundsjälvrisk).

För vissa skadehändelser är självrisken förhöjd enligt 11.1 nedan.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet.

Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

11.1 Särskild självrisk

11.1.1 Varor

Självrisk är, utöver avtalad grundsjälvrisk, förhöjd med 1 basbelopp vid vätskeskada på varor som inte uppallats minst 10 cm över golv i källarlokal*.

11.1.2 Vätskeskada

Självrisk är, utöver avtalad grundsjälvrisk, förhöjd med 1 basbelopp vid skada genom läckage från

- skikt avsett att förhindra utströmning, t ex våtisolering eller kakelbeklädning, med anslutningar och genomföringar
- installation genom åldersförändring, t ex korrosion eller förslitning, eller uppenbart eftersatt underhåll.

11.1.3 Nederbörd

Vid skada enligt 6.2.1 Nederbörd är självrisk, utöver avtalad grundsjälvrisk, förhöjd med 3 basbelopp.

11.1.4 Inbrott

Där skyddsklass enligt villkor eller försäkringsbrev inte är uppfyllt är självrisk förhöjd med 3 basbelopp utöver avtalad grundsjälvrisk.

12 Säkerhetsföreskrifter

Utöver här och i AB-DF angivna säkerhetsföreskrifter är den försäkrade skyldig att iaktta i försäkringsbrevet angivna säkerhetsföreskrifter som Försäkringsgivaren meddelat i syfte att förhindra eller begränsa skada.

Den försäkrade skall tillse att föreskrifter som i syfte att förhindra eller begränsa skada, meddelats i lag eller förordning iakttas.

Dessa föreskrifter avser

- brandfarliga varor
- explosiva varor
- kemiska produkter
- miljöskydd
- elektrisk starkströmsanläggning jämte tillämpningsföreskrifter.

Beträffande minskning eller bortfall av ersättning, om säkerhetsföreskrift inte iakttagits se AB-DF.

12.1 Säkerhetsföreskrifter för brandförsäkring

12.1.1 Brandsläckningsredskap och larmanordningar

Brandsläckningsredskap och larmanordningar skall finnas i den utsträckning som anges av kommunens brandchef eller Försäkringsgivaren.

12.1.2 Brandfarliga heta arbeten

Den försäkrade, berörda anställda och anlidade uppdragstagare/entreprenörer skall tillse att dessa föreskrifter följs i samband med tillfälliga heta arbeten med svetsning, skärning och liknande brandfarligt arbete. Med "liknande brandfarligt arbete" avses sådant brandfarligt arbete som med tanke på brandfaran är jämförbart med svetsning och skärning, t ex lödning, isolering, takbeläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Organisation

Den försäkrade skall utse sådan person som skall vara ansvarig för brandskyddet på den tillfälliga plats där det brandfarliga heta arbetet skall bedrivas. Den brandskyddsansvarige skall förvissa sig om att nedanstående föreskrifter följs. Vidare skall han inhämta och förvara svetskontrollbekaftelse/svetstillstånd enligt nedan.

Har brandskyddsansvarig inte utsetts har den försäkrade brandskyddsansvaret.

Entreprenad

Dessa säkerhetsföreskrifter gäller även om arbetet utförs av entreprenör. Den som har brandskyddsansvaret är skyldig att före, under och efter entreprenad arbetenas utförande förvissa sig om att entreprenören följer säkerhets föreskrifterna.

Brandfarlig omgivning

Heta arbeten får inte utföras på plats där uppenbar risk för brand föreligger, exempelvis där brandfarlig vara eller lättantändligt material finns.

Torkning och upptining

Torkning och upptining med öppen låga får inte förekomma på eller i närheten av brännbart material. För takarbeten gäller även särskilda föreskrifter enligt nedan.

Förebyggande åtgärder

Heta arbeten får utföras endast om

- de som skall utföra respektive bevaka arbetet har erforderlig utbildning och erfarenhet vad avser brandskydd. Utbildningen skall minst motsvara Svenska Brandförsvärsföreningens (SBF) behörighetsutbildning för avsett arbete.
- arbetsplatsen är städad och vid behov vattnad
- brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen har flyttats, skyddats eller avskärmats genom övertäckning med t ex blöt presenning
- brännbara byggnadsdelar är kontrollerade och skyddade samt kan göras åtkomliga för släckinsats
- springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och invid arbetsplats är tätade och kontrollerade ur brandrisksynpunkt
- godkänd fungerande och tillräcklig släckutrustning finns på arbetsplatsen (slang med vatten eller minst två handbrandsläckare ABE III)
- svetsutrustningen är felfri och vid svetsning, skärning och lödning med gas försedd med bakslagsspärr för brännigas (acetylen) eller propangas och syrgas samt med backventil för acetylengas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel skall finnas.
- brandvakt finns på arbetsplatsen, även under arbetsrast. Brandvakt erfordras dock ej vid takarbeten utförda enligt nedan.

Efterbevakning

Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän en med hänsyn till omständigheterna betryggande tid förflutit sedan arbetet avslutats och risk för brand inte längre kan bedömas föreligga.

Svetskontrollbekaftelse/svetstillstånd

Heta arbeten får inte utföras utan den brandskyddsansvariges tillstånd. Detta erhålls genom att den brandskyddsansvarige skriver under en svetskontrollbekaftelse eller ett svetstillstånd som den som skall utföra det heta arbetet läst, fyllt i och undertecknat.

Svetskontrollbekräftelse/svetsstillstånd skall ha minst den omfattning som anges i Svenska Brandförsvarsförbundet ”Svetskontroll för tillfälligt arbete”.

Takarbeten – Särskilda föreskrifter utöver ovanstående föreskrifter

Torkning av underlag och applicering av tätskikt får inte utföras med öppen låga.

Vid smältning av asfalt skall utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt Svenska Brandförsvarsförbundet ”Säkerhetsregler i samband med arbete på tak”.

Vid arbetets utförande skall släckutrustningen bestående av slang med vatten och två godkända, fungerande handbrandsläckare ABE III, brytverktyg, t ex pikyxa och handstrålkastare finnas för omedelbar släckinsats.

Förberedande åtgärder för brandlarm från arbetsplats på tak skall vidtas, t ex genom att medföra mobiltelefon.

12.1.3 Tobaksrökning

Rökning får ske i kontor, matsalar, samlingslokaler, på särskilt anvisade platser och efter godkännande från kommunens brandchef även på fasta arbetsplatser. På övriga platser får rökning inte ske.

12.1.4 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering skall vara stängd under icke-arbetstid.

12.1.7 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotor fordon) får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- permanenta lastnings- och lossningsplatser försetts med brandsläckningsredskap
- Försäkringsgivaren och kommunens brandchef lämnat medgivande därtill, om lokalen eller upplaget är brand- eller explosionsfarliga.

Motordrivet fordon får inte utan medgivande av Försäkringsgivaren och kommunens brandchef garageras inom fabriktions-, lagerlokal eller upplag.

12.1.8 Speciella anordningar

Sådana anordningar där risk för överhettning föreligger exempelvis bastu och kaffebryggare, skall vara försedda med ej urkopplingsbar timer.

12.2 Inbrottsskydd

Byggnads omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenhet m m) skall – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – motsvara skyddsklass 1 enligt ”Regler för mekaniskt inbrottsskydd, RUS 200:3”, utgivna av Sveriges Försäkringsförbundet. Då strängare skyddsklass krävs, skyddsklass 2 eller 3, anges detta i försäkringsbrevet.

12.2.1 Nyckel

Nyckel till lokal, skall handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får t ex inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i berörd lokal att den är lättillgänglig för obehörig.

12.2.2 Nyckelskåp

I nyckelskåp i anslutning till lokal enligt föregående stycke får endast förvaras sådan nyckel som uteslutande går till allmänt utrymme – såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande – vilket är betryggande avskilt från berörda lokaler i övrigt.

12.2.3 Lås och låskombination

Lås eller låskombination skall omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörig innehar nyckel eller har kännedom om koden respektive låskombinationen.

12.4 Säkerhetsföreskrifter för datamedia

Aktuella system-, standard- och applikationsprogram skall finnas i minst två exemplar. Säkerhetskopia skall vara aktuell, korrekt och funktionsduglig samt förvaras på annan plats än försäkringsstället. Även de krav bokföringslagen ställer skall iakttas.

12.5 Gemensam föreskrift för dator och datamedia

För att förhindra och begränsa risken för driftstörningar skall den försäkrade

- upprätta säkerhetsrutiner för felhantering som skall omfatta befintliga system i anläggningen
- tillse att anläggningen har till kravet på driftsäkerhet anpassat skydd mot störning i elförsörjningen
- utse lämplig person jämte ersättare för denne att svara för att gällande säkerhetsrutiner följs och berörd personal är utbildad i såväl hanterings- som säkerhetsrutiner.

12.6 Arkivalier

Arkivalier, dvs ritningar, register, kartotek o dyl, som vid skada inte kan rekonstrueras utan anlitan av expertis, skall vara mikrofilmade eller på annat sätt kopierade. Filmen eller kopian skall förvaras på annan plats än försäkringstället.

II AVBROTTSFÖRSÄKRING

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

2 När försäkringen gäller

Ersättning lämnas för bortfall av täckningsbidrag som uppkommit under ansvarstiden* som en följd av under försäkringstiden inträffad skada.

3 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom egendomsskada, som är ersättningsbar enligt egendomsförsäkringen.

Dock gäller avbrottsförsäkringen inte för avbrott till följd av maskinskada enligt 8

Maskinförsäkring, om det inte anges i försäkringsbrevet att avbrottsförsäkringen gäller inklusive maskinavbrott.

3.1 Kund- och leverantörsavbrott

Ersättning lämnas även för

- avbrott av tillförsel av ström, gas eller vatten förorsakat av plötslig och oförutsedd fysisk skada på matarledning eller tillhörande försörjningsenheter, centraler eller fördelningsstationer.
- avbrott genom att leveransavtal ej kunnat fullföljas på grund av ersättningsbar brandskada hos försäkringstagarens kund eller leverantör med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt.

4 Försäkrat intresse

Skada som består i bortfall av täckningsbidrag.

5 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp och ansvarstid.

5.1 Kund- och leverantörsavbrott

Vid kund- eller leverantörsavbrott är Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad till 20 % av försäkrat täckningsbidrag, dock högst MSEK 20.

5.3 Naturskada

Vid skada enligt 6.1 Naturskador är den sammanlagda ersättningen för skada, avbrott och röjning begränsad till 150 basbelopp.

6 Skadevärderingsregler

Skada beräknas efter ansvarstidens slut. Skadebeloppet utgörs av förlust beräknad enligt nedan med tillägg av skäliga räddningskostnader.

6.1 Beräkning av täckningsbidrag

6.1.1 Täckningsbidrag under jämförelseperioden

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som ansvarstiden, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före dagen för egendomsskadans uppkomst. Överstiger ansvarstiden 12 månader skall det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda ansvarstiden.

6.1.2 Jämkat täckningsbidrag

Råder under ansvarstiden andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, skall täckningsbidraget jämkas. Jämkningsen skall ske genom att det för jämförelseperioden framräknade täckningsbidraget ökas eller minskas.

Det jämkade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under ansvarstiden, om skadan inte inträffat.

6.1.3 Faktiskt täckningsbidrag

Det täckningsbidrag som rörelsen faktiskt gett under ansvarstiden beräknas varvid iakttas

- att kostnader som inte är försäkrade skall, till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, dras från täckningsbidraget i den mån försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten
- att täckningsbidraget skall ökas med ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakas av att en del av ansvarstiden – utöver den tid som skulle ha erfordrats för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan – blivit använd till förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

6.2 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det i 6.1.2 angivna jämkade täckningsbidraget minskat med

- det faktiska täckningsbidrag som rörelsen gett under ansvarstiden
- sådana i jämkade täckningsbidraget ingående kostnader som under ansvars tiden kunnat inbesparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till permitterad personal, hyra, teknisk avskrivning på ej utnyttjad maskinpark, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m.
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan t ex i ersättning för varor och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under ansvarstiden erhållit på ersättning för skadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under ansvarstiden uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver.

6.3 Definition av täckningsbidrag

Med täckningsbidrag i avbrottsförsäkring förstås försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster – exklusive mervärdesskatt – med avdrag enligt nedan.

Vad gäller försäljningskostnader

- lämnade rabatter
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, tullavgifter samt emballage för försäljning
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade.

Vad gäller tillverknings- och driftskostnader

- förbrukning av direkt och indirekt material, dvs huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar, handelsvaror och emballage
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, tullavgifter
- reparation och under håll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- el, gas och vatten, i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningssskatter.

I täckningsbidraget inräknas löner till alla arbetstagare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Kostnaderna av det slag som anges i definitionen dras från försäljningsvärdet i den mån de förekommer i försäkringstagarens rörelse. Andra avdrag skall inte göras.

6.3.1 Anvisning till definition

Kostnad för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid materialförbrukningen avser.

Om leverans sker från en avdelning till en annan inom ett företag eller från ett företag till ett annat inom en och samma koncern skall tillämpat debiteringspris alltid justeras till gängse marknadspris. Denna bestämmelse behöver inte tillämpas om avbrottsförsäkring tecknats gemensamt för hela rörelsen respektive hela koncernen.

Vissa avdragsposter i definitionen hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym.

Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av egen tillverkat hel- och halvfabrikatlager.

Denna korrigerings sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet skall omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste tillverkningskostnaderna reduceras för att överensstämja med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste tillverkningskostnaderna ökas.

Vid justering på grund av lagerförändring skall in- och utgående lager av hel och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings- och driftskostnader enligt definitionen.

7 Ersättningsregler

7.1 Ersättningens storlek

Full försäkring föreligger om försäkringsbeloppet motsvarar minst det jämkade täckningsbidraget och Försäkringsgivaren ersätter då intill försäkringsbeloppet – med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt – hela skadan. Eljest tillämpas underförsäkringsregeln.

7.3 Tidpunkt för betalning

Ersättning betalas efter ansvarstidens slut och senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt skaderegleringsbestämmelserna.

Betalas ersättning senare utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

8 Självrisk och karens

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet, beräknat enligt 6, ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. Vid avbrottskada tillämpas dessutom karens.

8.1 Självrisk

Självrisken är gemensam med egendomsförsäkringen.

8.2 Karens

Karenstiden är

- 168 timmar vid avbrott till följd av maskinskada, ersättningsbar enligt 8 Maskinförsäkring
- 168 timmar vid avbrott enligt 3.1 Kund- och leverantörsavbrott
- 48 timmar vid övriga skador.

9 Säkerhetsföreskrifter

Utöver i I 12 och AB-DF angivna säkerhetsföreskrifter gäller även annan i försäkringsbrevet angiven säkerhetsföreskrift.

Beträffande minskning eller bortfall av ersättning, om säkerhetsföreskrift inte iakttagits, se AB-DF.

III ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER

1 Försäkringsavtalet

1.1 Försäkringstiden

Försäkringstiden räknas från kl. 00.00 begynnelse dagen och är ett år, om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden dock först från den tidpunkt då försäkringsavtalet ingås.

1.2 Förnyelse av försäkringsavtalet

Om någon av parterna inte önskar förnya försäkringen, skall motparten underrättas om detta senast 30 dagar före försäkringstidens slut. Skickas meddelandet senare förlängs försäkringen med lika många dagar som meddelandet är försenat.

Om högre premie eller ändrade villkor skall gälla för den nya försäkringen skall försäkringsbolaget meddela detta senast då premieavin sänds ut.

2 Uppsägning av försäkringsavtalet

2.1 Dröjsmål med premiebetalning

Försäkringsbolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringsavtalet att upphöra tre dagar efter uppsägningen.

2.2 Ändrade förhållanden

Om risken för skada ökar som anges under punkt 4.2 har Försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringsavtalet att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

2.3 Vägrad besiktning

Om försäkrad inte tillåter att Försäkringsbolaget besiktigar försäkrad egendom har Försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringsavtalet att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

2.4 Försäkringsbehovet upphör

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringsavtalet om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort genom att egendom avyttras eller av liknande anledning.

3 Premiebetalning

3.1 Första premie

Premien skall betalas i förskott. Försäkringsbolagets ansvar inträder vid försäkringens början, även om premien inte har betalats. Detta gäller under förutsättning att premien betalats inom 14 dagar efter det att Försäkringsbolaget skickat ut premieavin.

Betalas premien inte inom denna tid, föreligger dröjsmål med premiebetalningen, och Försäkringsbolaget har då rätt att säga upp försäkringen. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp, inträder Försäkringsbolagets ansvar först från dagen efter betalningen.

3.2 Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring skall betalas senast på det nya avtalets begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 30 dagar efter det att Försäkringsbolaget skickat ut

premieavin. Betalas premien senare föreligger dröjsmål och Försäkringsbolagets ansvar inträder först från dagen efter betalningen.

3.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremien inte betalats inom 14 dagar efter det att Försäkringsbolaget skickat ut premieavin, begränsas Försäkringsbolagets ansvar till vad som svarar mot erlagd premie.

3.4 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid

Upphör Försäkringsbolagets ansvar för försäkrad egendom av annan anledning än skada, återbetalar Försäkringsbolaget oförbrukad del av premien.

Har skada inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad. Försäkringsbolaget har rätt att för försäkringstid fram till dess att försäkringsavtalet upphört efter uppsägning, erhålla den premie som skulle ha varit tillämplig, om för säkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

4 Upplysningsplikt och riskökning

4.1 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Har försäkringstagaren lämnat uppgifter som han insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga och har detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor, begränsas Försäkringsbolagets ansvar till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om Försäkringsbolaget med kännedom om de rätta förhållandena

skulle ha vägrat försäkring, lämnas ingen ersättning om skada inträffar.

4.2 Ändrade förhållanden

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen skall försäkringstagaren meddela detta till Försäkringsbolaget. Medför ändringen högre premie eller ökad risk för skada och har försäkringstagaren utan skälig anledning underlåtit att meddela Försäkringsbolaget ändringen, begränsas ansvaret på samma sätt som angetts i 4.1.

4.3 Mäklare

Då försäkringen tecknats genom mäklare har denne samma upplysningsplikt som försäkringstagaren om förhållanden som ligger till grund för försäkringen. Försäkringsbolagets ansvar begränsas då som om uppgifterna lämnats av försäkringstagaren.

5 Säkerhetsföreskrifter och påföljd vid åsidosättande

Den försäkrade är skyldig att iaktta i försäkringsavtalet angivna säkerhetsföreskrifter som Försäkringsbolaget meddelat i syfte att förhindra eller begränsa skada.

Som säkerhetsföreskrifter gäller även sådan bestämmelse som i samma syfte meddelats av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande.

Den försäkrade skall se till att föreskrifter som meddelats i lag eller förordning, i syfte att förhindra eller begränsa skada, iakttas.

5.1 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Om säkerhetsföreskrift inte iakttagits görs vid skada ett avdrag med 20 % av eljest utgående ersättning, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

Avdrag skall dock inte göras om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits.

6 Allmänna undantag

6.1 Atomkärnprocess

Ersättning lämnas inte för skada, vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

6.2 Krig eller upplopp

Ersättning lämnas inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplopp, terrorism, sabotage eller åtgärd av makthavare som obehörigen tagit makten.

6.3 Grov vårdslöshet och uppsåt

Försäkringsbolaget är inte ansvarig gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

6.4 Förutsebar skada

Ersättning lämnas inte för skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet som – med hänsyn till omständigheterna – inneburit betydande risk för skadans uppkomst. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken den försäkrade eller dennes arbetsledning varit medveten om eller borde varit medveten om skaderisken.

6.4.1 Produktsäkerhet

Vid skada genom levererad produkt eller egendom gäller försäkringen inte när den försäkrade eller hans arbetsledning

- kände till felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den
- inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa produktens eller egendomens lämplighet och detta medfört att defekt i produkten eller egendomen inte upptäckts.

6.5 Leverantörsåtagande

Är leverantör, entreprenör eller annan enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar Försäkringsbolaget inte kostnaden härför.

Undantaget tillämpas inte i den mån leverantör, entreprenör eller annan inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

Är den försäkrade tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen, lämnas inte ersättning för skada på denna, om skadan skulle ha omfattats av för branschen gängse garanti vid försäljning eller leverans.

6.6 Datumfel i datorfunktion

Försäkringen gäller inte för skada, kostnad, skadeståndsskyldighet, annat ansvar eller tvist som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med datumfel* i datorfunktion*.

För egendoms- och avbrottsförsäkring tillämpas inte detta undantag vid skadehändelserna brand* (eld som kommit lös), explosion* eller för skada genom luftfartyg som störtat eller genom föremål som fallit ned från luftfartyg.

7 Åtgärder vid skada

7.1 Räddningsplikt

Den försäkrade skall efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

7.1.2 Räddningsplikt vid ansvarsförsäkring

Den försäkrade skall efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa omedelbart och begränsa skada som redan inträffat.

Detta innebär att

- den försäkrade är skyldig att begränsa verkningarna av händelse som kan medföra skadeståndsskyldighet
- den försäkrade skall medverka till att eventuell återkravs rätt mot tredje man bevaras
- de föreskrifter som Försäkringsbolaget meddelar skall följas.

7.2 Påföljd vid åsidosättande

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan och om det kan ha varit till men för Försäkringsbolaget, är Försäkringsbolaget berättigad till skäligt avdrag på den ersättning som eljest borde ha utgå, eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

7.3 Räddningskostnad

Försäkringsbolaget ersätter den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt 7.1, om de med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

I samband med sådan egendomsskada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skälig räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte om gottgörelse kan erhållas från annat håll. Försäkringsbeloppet utgör högsta ersättning vid förstariskförsäkring för skada, räddnings- och röjningskostnader.

7.3.1 Ansvarsförsäkring

Ersättning lämnas dock inte för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt/egendom. Ersättning lämnas inte heller för kostnad för sanering av egen egendom eller på fastighet som ägs, hyrs eller eljest nyttjas av den försäkrade.

7.3.2 Avbrotts- och hyresförlustförsäkring

Räddningskostnader ersätts med högst de belopp varmed åtgärderna minskat förlusten. Medför sådan kostnad nytta även under eventuell karenstid eller efter ansvarstidens slut, ersätts högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden med undantag av karenstiden

8 Skadereglering

8.1 Påföljd vid åsidosättande av skyldighet

Om den försäkrade inte iakttar sina skyldigheter enligt bestämmelserna i 8 Skadereglering och om det kan ha varit till men för Försäkringsbolaget, är Försäkringsbolaget berättigad till skäligt avdrag på den ersättning som eljest borde utgå, eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

8.2 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättnings- eller skadeståndskrav skall anmälas till Försäkringsbolaget så snart som möjligt. Vid inbrott eller annat brott skall polisanmälan göras och polisintyg insändas till Försäkringsbolaget.

8.3 Ersättningskrav

Ersättningskrav skall framställas till Försäkringsbolaget snarast efter det att skadan uppkommit och senast sex månader från det den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställs kravet senare är Försäkringsbolaget fritt från ansvar.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsbolagets ansvar och ersättningens storlek.

8.3.1 Skadeersättningsregler i övrigt

Försäkringsbolaget har rätt att istället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller att tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering helt eller delvis överta egendomen.

Kommer egendom för vilken ersättning utgetts tillrätta, skall egendomen snarast ställas till Försäkringsbolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

8.4 Hyresförlust- och avbrottsskada

Hyresförlustskada och avbrottsskada regleras efter ansvarstidens slut. Försäkringstagaren skall senast tre månader efter ansvarstidens slut till bolaget överlämna skriftligt ersättningskrav, upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren. Försäkringstagaren är pliktig att med alla till buds stående medel gå Försäkringsbolaget tillhanda vid skadeutredningen.

8.5 Ansvarsskada

Skadeståndskrav skall vidarebefordras till Försäkringsbolaget snarast efter det att den försäkrade erhållit dem. Om skadeståndskravet inte framförts till Försäkringsbolaget inom sex månader, efter det den försäkrade erhållit sådant, är Försäkringsbolaget fritt från ersättningsskyldighet.

8.5.1 Skyldighet att lämna upplysningar

Den försäkrade är skyldig att utan dröjsmål lämna Försäkringsbolaget handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredning.

8.5.2 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning, gäller inte försäkringen.

8.5.3 Skyldighet att utreda, vittna m m

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för bedömning av skadefallet och den försäkrades ansvar, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet.

Den försäkrade är även skyldig att utan ersättning vid rättegång tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

8.5.4 Dokumentationsplikt

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar skall i rimlig omfattning förvaras och på Försäkringsbolagets begäran företas vid inträffad skada.

Om den försäkrade inte iakttar sina skyldigheter och det kan antas vara till men för Försäkringsbolaget, är Försäkringsbolaget berättigat till skäligt avdrag på den ersättning, som eljest bort utgå.

8.5.5 Stämning och rättegångsombud

Om den försäkrade instämnes till domstol eller erhåller uppgift om att så kommer att ske, skall detta omedelbart anmälas till Försäkringsbolaget.

Försäkringsbolaget utser rättegångsombud.

Om den försäkrade inte iakttar dessa skyldigheter kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Försäkringsbolaget och inte heller ersätts rättegångs kostnader.

8.5.6 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Försäkringsbolagets tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Försäkringsbolaget fritt från ansvar om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är – om Försäkringsbolaget så önskar – skyldig att medverka till upp görelse i godo med den skadelidande.

Har Försäkringsbolaget förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd, är Försäkringsbolaget fritt från skyldighet att svara för därefter uppkommen kostnad, skadestånd samt att företa ytterligare utredning.

8.5.7 Ansvarsbegränsning

Medför ansvarsbegränsning i avtal inskränkning i försäkringstagarens skadeståndsskyldighet och avstår försäkringstagaren från att åberopa ansvarsbegränsningen, föreligger inte ersättningsskyldighet för Försäkringsbolaget.

8.5.8 Dröjsmålsränta

Försäkringsbolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt skaderegleringsbestämmelserna.

8.6 Skadebesiktning

Försäkringsbolaget har rätt att låta besiktiga skada samt utfärda anvisningar för reparation och att tillvarata skadad egendom innan reparationsåtgärder vidtas. Meddelar Försäkringsbolaget anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering är den försäkrade skyldig att följa dessa.

Iakttar inte den försäkrade vad som här sagts är Försäkringsbolagets ansvar begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

8.7 Panträtt i fast egendom

För den som innehar panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lag om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brand försäkringsavtal. Med brandförsäkringsavtal jämställs även annat försäkrings avtal till den del det omfattar ersättning för skada genom brand, åskslag eller explosion.

8.8 Företagsinteckning

Har den som innehar rätt enligt företagsinteckning anmält namn och adress hos Försäkringsbolaget, så har denne, om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till ersättning för skada genom brand, åskslag, explosion eller luftfartyg. Detta gäller oavsett om ersättningen lämnas på grund av brandförsäkringsavtal eller annat försäkringsavtal. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 % av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av egendom. Gällande lag om inbördes företrädes rätt mellan dessa inteckningshavare samt om andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

9 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 8.

Den del av ersättningen, som kan tillkomma den försäkrade om försäkrad egen dom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade visat att så skett. Om myndighetsförbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och Försäkringsbolaget på grund av detta väntat med att betala ut ersättningen, skall ersättningen betalas senast en månad efter det att Försäkringsbolaget fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

10 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns denna i förbehåll om dubbelförsäkring gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i 43 § försäkringsavtalslagen (FAL).

11 Force Majeure

Försäkringsbolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution och uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Förbehållet i fråga om arbetsmarknadskonflikt gäller även om Försäkringsbolaget vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder.

12 Återkrav

I den mån Försäkringsbolaget har betalat ersättning övertar Försäkringsbolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Om den försäkrade efter skada inträffat avstår från sin rätt till ersättning av annan enligt kontrakt, garanti eller liknande eller från återkravs rätt, begränsas Försäkringsbolagets ersättningsskyldighet i motsvarande mån och utgiven försäkrings ersättning skall återbetalas till Försäkringsbolaget.

Återkrav mot privatperson får framställas vid strikt ansvar och vid enkelt vållande.

Krav får alltid framställas

- om skadan orsakats med uppsåt eller grov vårdslöshet eller
- skadan har samband med skadevållarens förvärvsverksamhet.

13 Försäkringsavtalslagen

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (FAL).

14 Ansvarsfördelning mellan försäkringsgivarna

Var och en av de försäkringsgivare som delar i detta försäkringsavtal är bundna endast för sin respektive andel, och har inte något solidariskt ansvar för övriga deltagande försäkringsgivare.

De försäkringsgivare som deltar i detta försäkringsavtal ansvarar inte för någon annan deltagare om denne, av någon orsak, inte kan uppfylla en del av eller hela sitt åtagande.

DEFINITIONER – FÖRKLARINGAR

Annans egendom

Härmed avses annan tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten såsom deponerade konst och museiföremål eller liknande. I värdet av egendomen ingår även de kostnader försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

Ansvarstid

Med ansvarstid vid följdskada och hyresförlust avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag egendomsskadan inträffat.

Arbetstagarens egendom (objekttyp)

Härmed avses arbetstagares

- personliga lösegendom, som kan försäkras enligt hemförsäkrings villkor, dock inte egendom hänförlig till objekttypen pengar och värde handlingar
- egendom, som omfattas av gällande kollektivavtal.

Med arbetstagares egendom jämföras här personlig lösegendom som tillhör förtroendevald.

Arbetsområde

Med arbetsområde avses det område – samt därtill hörande tillfällig upplagsplats som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage eller reparationsarbete i samband med byggnads- eller montageverksamhet. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Avbrottstid

Med avbrottstid avses den tidsperiod under vilken egendomsskadan eller strömavbrottet påverkar verksamhet.

Basbelopp

Med basbelopp avses här det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för det år skadan inträffade.

Vid beräkning av självrisk uttryckt i basbelopp avrundas självrisken nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp uttryckta i basbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor.

Bergas

Se jordskred.

Bostadsohyra

Med bostadsohyra avses följande insekter

- pälsänger, fläskänger, silverfisk, mjölbaggas, brödbaggas, plattbaggas, kackerlackor och vägglöss.

Brand

Med brand förstås eld som kommit lös. Som brandskada anses inte skada genom hetta från eldstad eller genom att glöd eller upphettat föremål, som inte är i brand, sveder eller bränner hål utan att brand uppstår.

Byggherre

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Byggnad (objekttyp)

Med byggnad avses byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enligt 2 kap 2 Jordabalken, som lyder

”Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordningar
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning
- ekonomibygnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskiner.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör ej till byggnaden”. Till byggnad räknas även oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

Byggnadsverksamhet

Med byggnadsverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden exempelvis hiss och fläktsystem och som enligt reglerna i 2 kap 2 Jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till montageverksamhet.

Dagsvärde (Ekonomiskt värde)

Härmed avses marknadsvärdet vid viss tidpunkt. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet, belägenhet eller annan omständighet.

Datamediaskåp

Datamediaskåp skall ha sådan motståndskraft att, vid brand i omgivningen, temperaturen i skåpet efter en timmes brand inte överstiger 65°C, och att den relativa fuktigheten inte överstiger 85 %.

Dator och datamedia

Med dator avses dator och ADB-utrustning samt därtill hörande in- och utenheter. Med datamedia avses hålkort, hålremsor, magnetband, magnetkort, skivor o d som försetts med information avsedd för behandling i dator.

Datorfunktion

Med datorfunktion avses komponent eller funktion i enhet för elektronisk behandling av data, inbegripet hårdvara och mjukvara i dator eller mikro processor, inklusive så kallade inbäddade system.

Datumfel

Med datumfel avses fel eller störning som innebär att datorfunktion i samband med

- viss tidpunkt eller övergång från en tidpunkt till annan
- viss tidsperiod eller övergång från en tidsperiod till annan
- viss kalenderdatum eller övergång från ett datum till ett annat helt eller delvis upphör att fungera eller upphör att lämna data eller annan information på det sätt eller av det slag som är avsett eller förväntat med hänsyn till datorfunktionens ändamål.

Elektrisk utrustning

Med elektrisk utrustning avses elektrisk maskin, apparat, kabel, eller annan elektrisk eller elektronisk enhet.

Elfenomen

Med elfenomen avses plötslig och oförutsedd inverkan av producerad elektricitet, tex kortslutning, överslag, ljusbåge eller överspänning.

Explosion

Med explosion förstås en ögonblicklig uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig. För att explosion skall anses föreligga ifråga om behållare eller kärl av vad slags som helst (såsom ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare) förutsätts dessutom att behållarens väggar skadas till så stort omfång, att genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas. Som explosion anses däremot inte t ex bristning som uppkommer genom undertryck, t ex implosion.

Fastighetsinventarier

Med fastighetsinventarier avses på fastigheten

- befintlig egendom för fastighetens skötsel samt reservdel och dubblett till föremål som tillhör byggnad, dock inte registreringspliktiga motordrivna fordon och släpfordon till dessa
- befintliga inventarier som fastighetsägaren anskaffar för lägenhets- eller lokalinnehavarens gemensamma bruk
- befintlig byggnadsmaterial som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som är upplagt inom fastigheten. Som byggnadsmaterial betraktas härvid även sådan egendom, som utgjort byggnadstillbehör till den fasta egendomen, men lossgjorts från denna.

Fastighetsmaskin

Härmed avses till byggnad hörande och inom fastigheten befintligt

- system för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas och elektricitet
- hissanläggning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran
- tvätt, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk i fastigheten.

Fullvärdesförsäkring

Fullvärdesförsäkring av byggnad innebär att ett kalkylvärde fastställts enligt av Försäkringsbolaget godkänd värderingsmetod.

Kalkylbeloppet kan anges som försäkringsbelopp men fullvärdesförsäkring kan också vara beloppslös. Försäkringsbolaget ersätter uppkommen skada även om ersättningen överstiger försäkringsbeloppet, under förutsättning att till Försäkringsbolaget lämnade uppgifter är riktiga. Försäkringstagaren skall underrätta Försäkringsbolaget om ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av fullvärdesförsäkrad byggnad så att premie underlaget blir korrekt, se AB 2.

Förtroendevaldas egendom

Härmed avses personlig lösegendom som tillhör förtroendevald och som kan försäkras enligt Försäkringsbolags gängse hemförsäkringsvillkor, dock inte pengar och värdehandlingar.

Förstariskförsäkring

Gäller försäkringen på första risk ersätts uppkommen skada inklusive räddnings och röjningskostnader intill högst försäkringsbeloppet.

Försäkringslokal

Som en och samma försäkringslokal avses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren. Som försäkringslokal anses inte fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, skåp, kista, försäljningsautomat eller liknande.

Glas

Med glas jämställs plastmaterial, såsom material av polykarbonat, akrylplast eller liknande som används i stället för glas.

Godkänt lås

Med godkänt lås (låsenhet) avses godkänt instickslås och godkänt slutbleck eller godkänt hänglås med beslag. Med instickslås förstås lås som är monterat i urtag i dörrkanten och utgörs av tillhållarlås med minst sjutillhållare eller cylinderlås med dubbelcylinder.

Helvärdesförsäkring

Försäkringsbeloppet skall minst motsvara nyanskaffningsvärdet för att full försäkring skall föreligga.

Inbrott

Med inbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig in i eller med dyrk tagit sig in i lokal eller bostad.

Inkrypningskydd

Med inkrypningskydd avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Installation

Med installation avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl- eller frysanläggning, antennanläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande.

Jordras

Se jordskred.

Jordskred m m

Med skada genom jordskred, jordras och bergras förstås att jordmassor, klipp block och stenar oförutsett och plötsligt kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge.

Karens och karenstid

Med karens avses den tid under vilken ersättning inte lämnas för uppkommet bortfall av täckningsbidrag orsakat av avbrott räknat från den tidpunkt egendomsskadan inträffat.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifråga varande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan t ex vid propellrar, vattenturbiner eller rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosions- och kavitationserosion.

Konstverk

Härmed avses statyer, byster, skulpturer, tavlor, m fl föremål som framställs huvudsakligen för utsmykningsändamål och vars värde betingas av det konstnärliga utförandet.

Korrosion

Definieras enligt Tekniska Nomenklaturcentralen som ”angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium”. Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Kunders egendom (objekttyp)

Med kunders egendom avses kunder tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

Källarlokal

Med källarlokal avses här lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst en meter under intilliggande marknivå. I byggnad med fler under varandra liggande källarvåningar gäller särskilda bestämmelser endast för den lägst belägna våningen.

Lavin

Se jordskred.

Läkemedel

Med läkemedel förstås sådan vara, som är avsedd antingen att vid invärtes eller utvärtes bruk förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller sjukdoms symptom hos människor eller eljest på angivna sätt användas i samband med behandling av sjukdom, skada eller kroppsfel eller vid förlossning, allt under förut sättning att varan för sådant ändamål genom beredning, dosering eller doseringsanvisning iordningställts i bruksfärdigt skick. Härvid avses både registrerade läkemedel och kliniska försök.

Lönesumma/lönekostnad

Med lönesumma avses

- för aktiebolag och ekonomiska föreningar den under senaste kalenderåret för samtliga anställda sammanlagda kostnaden för kontant bruttoersättning och värdet av skattepliktig naturaförmån (kost, bostad och bil) minskat med kostnadsavdrag – d v s summan av de månatliga redovisningar som under rubrik ”Avgiftsunderlag A” i Riksskatteverkets blankett ”Uppbördsdeklaration” lämnad till skattemyndigheten, dock lägst 5 basbelopp.
- för övriga företag och enskilda näringsidkare dels lönekostnaden enligt ovan, dels det belopp (lön, arvode etc) som varje i företaget sysselsatt delägare tagit ut ur rörelsen enligt senast lämnad självdeklaration, dock lägst 5 basbelopp för varje delägare och år.

Maskinerier (objekttyp)

Med maskinerier avses egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning eller är särskilt undantagen.

Till maskinerier hänförs sålunda bl a

- maskiner, inventarier, ledningar (dock ej kulvert), som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker såsom kataloger och reklamtryck, varuprover
- returemballage
- fast inredning som tillhör hyresgäst
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster såväl aktuella som inaktuella

Anmärkning

Med inaktuella modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster avses inte föremål som normalt tillverkas, lagerförs eller anges i gällande katalog eller standardiseringsnorm.

Montageverksamhet

Med montageverksamhet avses montage eller installation av maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis inrättats för detta ändamål.

Nyanskaffningsvärde

Med nyanskaffningsvärde förstås ifråga om

- byggnad, den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid viss tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk. Här inräknas inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs under sida som angränsande jord- eller vattenyta
- maskinerier, den kostnad som skulle ha uppkommit, om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats som nytt vid viss tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet skall kunna tas i bruk, dock inte kostnader för maskinfundament under såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande jord- eller vattenyta.

Objekttyper

Försäkrad egendom indelas i följande objekttyper

- Arbetstägares och förtroendevaldas egendom
- Byggnad
- Kunders egendom
- Maskinerier
- Pengar och värdehandlingar
- Ritningar och arkivalier samt datamedia
- Trädgård och tomt, park, råmark, gata, väg m m
- Varor

PCB

PCB står för PolyChlorinated Biphenyls (polyklorerade bifenyler). PCB är en kemisk produkt som marknadsförs under ett stort antal varumärken.

Pengar och värdehandlingar (objekttyper)

Med pengar och värdehandlingar avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, lottsedlar, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordringsbevis.

Ras

Se Jordskred.

Ritningar, arkivalier och datamedia (objekttyper)

Med ritningar, arkivalier och datamedia avses

- originalritningar och andra originalhandlingar, t ex manuskript, bokföringshandlingar, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- maskinläsbart medium som försetts med information avsedd för behandling i dator.

Rån

Rån förutsätter våld på person eller användande av hot som innebär trängandefara. Häri innefattas även lindrigare våld på person förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet, att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

Skada genom levererad produkt

Med skada genom levererad produkt förstås skada orsakad av defekt som funnits hos produkten när den sattes i omlopp eller därefter tillförts produkten genom åtgärd som den försäkrade eller för hans räkning annan person vidtagit.

Skog m m

Med skogsmark avses skogsmark enligt fastighetstaxeringslagen.

Med skogsprodukter avses rundvirke som härrör från försäkringsstället.

Med växande skog avses växande skog på skogsmark.

Skyddsklass

Av för försäkringen gällande villkor framgår de krav som ställs på försäkringslokal (skyddsklass 1). Gäller för försäkringen strängare regler anges detta i försäkringsbrevet (skyddsklass 2 eller 3).

Små båtar

Härmed avses kanot, roddbåt, båt med utombordsmotor högst 7,5 kW, segelbåt med segelyta högst 10 m², avsedda för t ex räddnings- eller fritidsverksamhet.

Speciella byggnader

Härmed avses

- byggnad av kulturhistoriskt eller konstnärligt värde
- hotell, pensionat, restaurang, teater, museum eller utställningshall i de fall sammanlagt mer än 25 % av byggnadens totala våningsyta upptas av något eller några av dessa riskslag
- bibliotek, som inom en och samma byggnad inrymmer mer än 100.000 bok band
- jordbruk – såväl i drift som nedlagt – med ekonomibygnad vars grundyta överstiger 399 m²
- kraftverk, värmeverk, gasverk eller oljedepå
- byggnad vars totala våningsyta överstiger 999 m² och som inrymmer industri, yrkesskola, materialgård eller förråd
- plasthall och tält.

Storm

Med storm förstås vind med hastighet av minst 21 meter per sekund.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom avses

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor
- ur avsedda att bäras (t ex fick- och armbandsur, hängur)
- kameror och kameratillbehör, projektorer, band- och skivspelare, förstärkare, högtalare, radio-, video- och TV-apparater
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit.

Trädgård och tomt (objekttyp)

Härmed avses fastighetens mark, växtlighet, stängsel, staket, flaggstång och brygga eller liknande anordningar – dock inte brunn eller vattentäkt. Hit hänförs även fast lekutrustning, utomhusbelysning, anslutning för motorvärmare och asfaltering.

Underförsäkring och påföljd

Vid underförsäkring är försäkringsbeloppet lägre än nyanskaffningsvärdet.

Vid helvärdesförsäkring reduceras vid underförsäkring skadeersättningen enligt förhållandet mellan försäkringsbeloppet och nyanskaffningsvärdet.

Utbrott

Med utbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig ur eller med dyrk tagit sig ut ur lokal.

Varor (objekttyper)

Med varor avses

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat

- varor anskaffade för försäljning
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

Emballage av inventariekaraktär, som är avsett för upprepad sändning och egendom som anskaffats för uthyrning eller leasing hänförs till objekttypen Maskinerier.

Vårdnadstagare

Med vårdnadstagare avses person som för vård är stadigvarande bosatt i rum eller lägenhet ingående i av försäkringstagaren bedriven verksamhet.

Värdeskåp

Med värdeskåp avses värdeförvaringsenhet – enhet för skydd av pengar, nycklar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott – som är klassificerade enligt SS 3150 eller EN 1143.

Värmekulvertanläggning

Med värmekulvertanläggning avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem – innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje – för distribution av värme och varmvatten samt kulvertkammare med utrustning som hör till sådant ledningssystem. Till värmekulvertanläggning räknas inte under- eller abonnentcentraler med därtill hörande utrustning.

Vårdnadstagares egendom

Med vårdnadstagares egendom avses sådan personlig egendom, som inte är skyddad av annan försäkring, och som är förvarad i rum eller lägenhet i institution vilken försäkringstagaren bedriver i egen regi.

Ytbeläggning

Med ytbeläggning avses ytskikt eller beläggning t ex målning, tapetsering, beklädnad på ytter- och innerväggar samt golvbeläggning (även våtisolering).

Årsomsättning

Med årsomsättning avses försäljningsvärdet för senast avslutat räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdesskatt.

Återställande

Återställande innebär för

- byggnad, reparation eller återuppförande inom Sverige av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål
- maskinerier, reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Överfall

Med överfall förstås våld på person.